

13. lekce

Tázací a vztažná zájmena

Tázací zájmena

- substantivní – *quis* (kdo), *quid* (co)
 - mají pouze tvary singuláru
 - ve větě fungují jako podstatná jména

	kdo?	co?
nom.	quis	quid
gen.	cuius	cuius rei
dat.	cui	cui rei
ak.	quem	quid
abl.	quō	quā rē

Tázací zájmena

- adjektivní – *quī* (který), *quae* (která), *quod* (které)
 - mají tvary pro všechny tři rody (m. + f. + n.) v singuláru i plurálu
 - ve větě fungují jako adjektiva
 - předložka *cum* se připojuje přímo za tvary ablativu: *quōcum* (s kterým?), *quācum* (s kterou?), *quibuscum* (s kterými?)

sg.	m. – který	f. – která	n. – které
nom.	quī (quis)	quae	quod
gen.		cuius	
dat.		cui	
ak.	quem	quam	quod
abl.	quō	quā	quō

pl.	m. – kteří	f. – které	n. – která
nom.	quī	quae	quae
gen.	quōrum	quārum	quōrum
dat.		quibus	
ak.	quōs	quās	quae
abl.		quibus	

Vztažná zájmena a vztažné věty

- vztažná zájmena jsou totožná s adjektivním tázacím zájmenem **quī, quae, quod**
- v latinských větách fungují stejně jako v češtině
 - pád vztažného zájmena je určen funkcí, kterou má ve vztažné větě
 - rod a číslo je určeno rodem a číslem jména, ke kterému se vztahuje
- **Pozor!** *Quod* může znamenat i „protože“
 - *Id poculum, **quod** in terra iacet, fregi, **quod** iratus fui.*
„Ten hrnek, **který** leží na zemi, jsem rozbil, **protože** jsem byl naštvaný.“

Rana, **cui** liber
datus est, multum
legere potest.

Žába, **keré** byla dána
kniha, může hodně číst.

Porcellus, **quōcum**
nutrimenta emo, me
amat.

Prasátko, **s nímž** nakupuji
jídlo, mě miluje.

Rana, **quae**
dolorem ventris
patitur, otio frui
non potest.

Žába, **kerá** trpí
bolestí břicha,
nemůže odpočívat.

Vztažné věty: příklady

Mox fratrem meum
cognosco, **quī**
adhuc in ovo est.

Brzy poznám svého bratra, **kerý**
je zatím ve vajíčku.

Záporná zájmena

- **nēmō** (nikdo)
- **nihil** (nic)

	nikdo	nic
nom.	nēmō	nihil
gen.	nūllīus	nūllīus reī
dat.	nēminī	nūllī reī
ak.	nēminem	nihil
abl.	nūllō	nūllā rē

